

LATIEGI TA ERASO 'TAR BIXENTE

(+ 2005-06-27)

GAISO-ALDIA TA ILLETEA.

Lanean baiña gaisorik egoan aspaldion Bixente Latiegi gure lankide aundi eta ugaria.

Ille batzuk dirala egin eutsoen esteetako ebaiketa arriskugarri bat eta ondo urten eban, baiña bere odol-bideetan, biotzetik ez ain urrin, odol-batu edo tronbo bat geratu jakon, arriskugarria, batez be odol-bide orretatik biotzera urreratzen ba'zan. Eta urratu jakon, antza. Aurtengo bagillaren 27n. egunean etorri jakun bere eriotzearen albiste mingarria.

Naizta gorpua aurrean izan ez, Tolosa'ko eleiza nagusian izan zan illetea urrengo egunean, Gasteiz'ko Gotzain dan Migel Asurmendi monseñora buru eta inguruan berrogei-bat abade zirala.

IKASKETAK ETA GUDARITZA.

Bixente'ren bizitza luzea, 86 urte il zanean, eragintsua izan da: Gasteiz'en abade ikasten, soldaduskan teniente-maillara elduta, barriro Gasteiz'ko Seminario ederrean gure aldietan eta 1949n. urtean abade.

Araba'ko erri txiki baten asi eban abadetza baiña laster deitu eutsan Ballester gotzaiñak Gasteiz'en bertan bearrezkoa zan lan bat egiteko: Indar aundi barik lanean ziarduan Eleizbarrutiko Lan-Ikastegia suspertzea izango zan zeregin barria.

Eta egin eban Bixente'k gasteen eziketarako lan au: Ainbeste bider urreratu zan Madrid'era diru-laguntzaren billa eta len, Teniente zala, ezagutu ebazan gudalburuak izan ebazan orretan laguntzaille. Millak asko dira Araba'n Bixente'ren eziketa ikutua daroen gazteak

ERRI-MISIOIOLARI-LANA.

Beti errenka eta minberatuta, irakaskintzagaz batera lan aundia eta zabala egin eban errietan misio edo gogo-jardun asteak emoten. Emen Bizkai'ko Mungia'n be ikusi genduan lan ori egiten. Egun guztia irakaskintzan bete ondoren egunero joaten zan misioiak emotera errietara berebillean.

EUSKERAZAINTZA.

Beti izan da Bixente euskalzalea eta bizi-bizi sartuta egoan Tolosa'n ain lan aundia egin eban Kardaberaz taldean: Eundak idazle, abade ta laiko, Barandiaran eta Lekuona'gaz batera alkartzen gintzazan aldi aretan.

Baiña ez etorren Euskaltzaindiaren jokabideagaz batera eta Lekuona zuzendarizatik ain gogorkiro kendu ebanean sutu zan bere eta beste askoren asarre ori

Eta Euskaltzaindiaren aurka agiritegi edo "expediente" bat egiteko asmoa artu eban Lekuona'ren bideari jarraituz. Dionisio Oñatibia lagun ebalu liburu bi argitaratu ebazan, lenengoa euskeraz eta bigarrena, zabalagoa, erderaz, Eus-

kaltzaindiaren jokabide okerra salatzeke. Biak dira irakurri-bearrekoak.

Eta batuaren amargarren urtea zala-ta 1978n. urtean Bergara'n egin zan azterketa-batzarrean argi agertu eban Kardaberaz'tarren arazoa. Eta Euskaltzaindia bere eritxi eta bideetan itxi egin zalako, akademi barri bat sortzeko erabagia agertu eban, Euskerazaintza Euskerearen Erri-Akademia izango zana.

Berak egin ebazan ori lortzeko lan guztiak Madrid'en: Araudia aurkeztu, Ministroak onartzea lortu eta BOE'n agertu eta gizartearentzat onuragarri eta eta irabazi bageko bazkun lez onartu.

ELEIZEAREN EDESTI-LIBURU SORTA.

Bein baten Zunzunegi'tar Jose abade oso ezagun eta jakitunak auxe esan eutson:

-Bixente! Zuk irakaskintzan asko erabilli ta sakondu dozu Eleizearen edestia. Zergaitik ez dozu idazten euskeraz gai orreri buruz ¿Bear dozuzan liburu guztiak Seminario'ko Liburutegiak ekarriko dautzuz!

Esan eta egin! Asi zan Bixente idazten eta benetako altxorra diran 9 liburu eder idatzi dauz, bakoitza 500 orrialde ingurukoak, eta amargarrena amaitzen egoala joan jaku.

Nik birritan irakurri dodaz eta ez naz iñoz aspertu Ona emen bederatzi liburuen idazpuruak:

- I.-Apostoluen eta martirien denporako Eliza.
- II.-Elizak eta estadiak bat egin zuten denporako Eliza.
- III.-San Ignazio'ren denporako Eliza.
- IV.-Denpora barrietako Eliza.
- V.-Demokraziaren denporako Eliza.
- VI.-Denpiora auetako Eliza.
- VII.-Euskal kristautasunaren sorkuntza.
- VIII.-Euskal kristautasunaren sendokuntza.
- IX.-Euskal kristautasunaren zabalkuntza.

NARRUKIEN AZTERKETA ETA IDAZKIAK.

Bixente'k alai eta zeatz egiten izan dauan beste lan bat erdiaroko narrukiak aztertzea izan da eta Euskerazaintza aldizkarian argitaratu doguz lan orreik. Bat geratzen da argitaratzeko.

Donemiliane'koak, Balpuesta'koak eta Pina'ko Donibane'koak izan dira.

"ZER" aldizkarian aspaldion idaz-arlo bi euki dauz artuta: "Euskalerritik mundura begira" eta "Erdiaroko ibiltariak Euskalerrian zear".

Euskalerrriaren lagun taldeak eskatuta beste liburu batzuk ba argitaratu dauz eta asko zabaldu dira.

Eskerrak Bixente'ri lan aundi orreikaitik eta betiko atsedena izan dagiala.

OLAZAR'TAR MARTIN'EK.